

Lokal arbetsplan/ plan mot kränkande behandling läsår 2021/2022

**Förskolan Barnens hus Sunne
kommun**

SUNNE | VÄRMLAND

Innehåll

Presentation av förskolan.....	3
Sunne kommuns Värdeord som genomsyrar förskolans utbildning:	4
Vision för förskolan, Sunne kommun	4
Leken	4
Systematiskt kvalitetsarbete	4
Kunskapsutveckling	4
Förutsättningar för måluppfyllelse.....	5
Tillgänglig lärmiljö.....	6
Förutsättningar för måluppfyllelse.....	6
Ledarskap.....	7
Förutsättningar för måluppfyllelse.....	7
Aktiva åtgärder mot diskriminering och plan mot kränkande behandling	9
Aktiva åtgärder mot diskriminering.....	9
Plan mot kränkande behandling.....	10
Så här hanterar vi diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling	10
Pedagogisk planering av aktiva åtgärder och främjande arbete mot kränkande behandling utifrån diskrimineringsgrunderna	11
Pedagogisk planering språk	16
Bilaga	23
Vad avses med begreppet diskriminering?	23
(Diskrimineringslagen 2008:567, 1 kap, 4 §)	23
Vad är kränkande behandling?.....	23
Källa: 6 kapitlet 3 § skollagen 2010:800.....	23

Presentation av förskolan

Förskolan Barnens Hus ligger i ljuvliga Lysvik, nära till natur, sjön Fryken, promenadstråk, gymnasal, skola, kyrka mm. Vi har en stor gård där barnen kan utvecklas och utmanas i en trygg och lugn miljö. För oss är det viktigt att stimulera barnens alla sinnen för att skapa en god kunskapsgrund och lust att lära. Vi försöker vara nära och delaktiga i barns lek och lyhörda för deras egna intressen och behov. Vi är övertygade om att alla barn utvecklas i mötet med andra barn och vuxna. Under året kommer vi ha ett tematiskt arbetssätt.

Genom att utmana barnen istället för att ge dem färdiga lösningar lär sig barnen att bemästra det mesta. Som Vygotsky pratar om "Proximala/nära utvecklingszonen" (Lärande småbarn, Marita Lindal s 47) Som när man bygger ett hus. I början behöver man mycket byggställning men eftersom plockar man bort ställningen och huset står själv. Liknande barns utveckling, tillslut står de på egna ben och kan bemästra det mesta.

Vår förskola har tre åldersindelade avdelningar Sländan, Humlan och Fjärilen. Här jobbar personal och barn mot gemensamma mål.

På Humlan går 1-3 åringar, Sländan 2-3 åringar och Fjärilen 3-5 åringar.

I vårt dagliga arbete så utgår vi från Läroplanen för förskolan (Lpfö 18). Vid våra olika aktiviteter så utgår vi ifrån barnens olika behov av utmaning och anpassar aktiviteterna efter dem.

Sunne kommuns Värdeord som genomsyrar förskolans utbildning:

Respekt - Utveckling - Professionalism

Vision för förskolan, Sunne kommun

Förskolan i Sunne kommun arbetar utifrån visionen *En förskola för alla*. Alla barn får stöd och stimulans att lära och utvecklas till sin fulla potential.

Sunne kommuns förskolor har hög kvalitet i undervisning och utbildning med anpassat barnantal i grupperna utifrån ålder, styrkor och behov. Sunne kommun har fortsatt hög andel förskollärare.

Leken

Leken är viktig i barnens utveckling och lärande. Leken har en central plats i förskolans utbildning och undervisning. Alla pedagoger har ett förhållningssätt och lärmiljö som uppmuntrar till lek och som bekräftar lekens betydelse för barnens utveckling, lärande och välbefinnande.

Systematiskt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbete som görs inom de tre områdena kunskapsutveckling, tillgänglig lärmiljö och ledarskap på både lång och kort sikt är nödvändiga för att styra och utveckla utbildningen i Sunne kommun.

Utbildningens och undervisningens kvalitet och förutsättningar följs systematiskt under läsåret. Detta för att säkra en hög kvalitet och utveckla verksamheten mot måluppfyllelse.

Förskolans utbildning och undervisning utgår alltid från målen i förskolans läroplan, det krävs engagerade och kompetenta lärare för att barnen ska lära och utvecklas utifrån dessa.

För att få ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete utgår vi från nuläge till förväntat läge utifrån nedanstående modell.

Lärares ledarskap och relation till varje barn lägger grunden för barnens kunskapsutveckling genom en tillgänglig lärmiljö.

Kunskapsutveckling

Förskolan är första steget i utbildningssystemet och för barnets framtida skolgång. Undervisning och utbildning utgår från barnens erfarenheter, intressen, styrkor och behov. Möjligheten att känna sig trygg är en förutsättning för utveckling och lärande. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att miljön präglas av tillgänglighet, trygghet, inkludering. För att följa barnets progression genom utbildningssystemet finns rutiner för överlämning mellan förskolor och förskola – grundskola. Detta för att ge barnet största möjliga förutsättningar i sin skolgång.

Språkutveckling är fokusområde läsåret 21/22.

Förutsättningar för måluppfyllelse

- Allt lärande ska utgå från barnets starka sidor, intressen och erfarenheter. Barnets progression följs och dokumenteras i pedagogisk dokumentation.
- Undervisningen ska ske under hela dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.
- Undervisningen ska grundas på det systematiska kvalitetsarbetet planering, uppföljning, utvärdering och utveckling.
- Förskolans miljö ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet. Ett medvetet bruk av leken ska präglade verksamheten där varje barns utveckling och lärande främjas. För att möta och utmana alla barns lärande ska förskolan medvetet arbeta med skapande verksamhet.

Nuläge:

Vi har i nuläget tre avdelningar på förskolan, Humlan 1-2år med 16 barn och tre pedagoger, Sländan 2-3år med 24 barn med fyra pedagoger och Fjärilen 2-5år 23 barn och tre pedagoger och en resurs. Efter sommaren har en del personal och barn bytt avdelningar och flera nya inskolningar och vi behöver nu hitta våra platser på varje avdelning. Vårt fokus nu är att skapa en trygghet och sammanhållning i barngruppen, vilket är en bra grund för barnens fortsatta kunskapsutveckling.

Alla avdelningar har ett tema som pågår under terminen 21/22, som utgår från barnens intresse och kunskapsutveckling. Humlan har valt att ha tema musik, Sländan har Petter och hans fyra getter och Fjärilen Halvan. Både Sländan och Fjärilen utgår från böcker. Vi planerar både tillsammans i arbetslaget och individuellt för att undervisningen ska ske utifrån barnens intresse och pedagogisk dokumentation.

Vi tar hjälp av de "äldre" barnen för att hjälpa/visa de nya barnen på avdelningen för vilka regler och förhållningssätt som gäller på avdelningen. Vi uppmuntrar barnen att hjälpas åt.

Förbättringsområden/Utvecklingsområde:

- Skapa rutiner för att kontinuerligt uppdatera och följa upp barnloggarna. Varje avdelning skapar en rutin för när det ska ske på deras avdelningsplanering.
- Eftersom vi stor del av dagen försöker vara ute, måste vi ha samma undervisning ute som vi har när vi är inne. Vi tar fram material som passar alla åldrar och har på en vagn inne på

Getingen, vilket gör det lättillgängligt för alla. Vi behöver skapa en rutin för hur personalen ska fördela sig på gården och när pedagoger har undervisning med en barngrupp.

- Ha en tydlig struktur för rutinsituationer och övergångar som alla pedagoger följer, vilket skapar en tydlighet för barnen. Alla pedagoger ska använda sig av bildknippor, skapa tydliga instruktioner för dagen på varje avdelning och göra vikariepärmar med uppdaterad information.

Tillgänglig lärmiljö

Tillgänglig lärmiljö innebär att undervisningen och utbildningen ska vara stimulerande, inkluderande och tillgänglig för alla barn utifrån deras förutsättningar. Handlingsplaner kan upprättas vid behov både på organisation – grupp – individ för att användas i förebyggande syfte.

Förskolan ska tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt med syftet att synliggöra och kritiskt granska de normer som ligger till grund för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem till samspel, utforska omvärlden samt stödja barnets utveckling lärande, lek och kommunikation.

Förutsättningar för måluppfyllelse

- Lärmiljön ska utgå från det kompetenta barnet och stimulera barnet i dess utveckling och lärande. Alternativ kommunikation och extra anpassningar används aktivt.
- Värdegrunden ska tydliggöras i det aktiva arbetet mot diskriminering och plan mot kränkande behandling.
- Överlämningar av barn till förskoleklass sker vid överlämningskonferenser i slutet av vårterminen det året barnet fyller 6 år. Överlämningar sker om barnet byter förskola eller kommun.
- Stödfunktioner som finns inom förskolans verksamhet är barnhälsoteam, specialpedagog. Samtliga förskoleverksamheter har barnkonferenser kontinuerligt under året för att följa barnens läroprocesser och sätta in olika former av stöd där behov finns.
- Förskolans undervisning och utbildning ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar.
- Förskolan ska ge möjligheter att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik, dans.
- I samarbete med hemmet ska förskolan skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska ges möjlighet att utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans verksamhet ska utgå från en helhetssyn på barnen och barnens behov.

Nuläge: Humlan har arbetat mycket kring hur vi skapar en miljö där barnen kan utveckla trygghet och självständighet. Många inskolningar har gjort att fokus har varit att skapa goda rutiner och ge alla möjlighet att lära känna varandra, oss och verksamheten. Sländan och Fjärilen har arbetat mycket med att dela i mindre grupper för att det ska vara möjligt att ge rätt förutsättningar för barnen att orka hålla i aktiviteter, och ge alla barn chans att få ta plats i gruppen. Men även för att skapa nya konstellationer och samspel mellan alla barn. Under terminen skapar vi nya lärmiljöer utifrån barnens intressen. Lärmiljön ska vara varierande, inspirerande och föränderlig. Lärmiljön utgår från barnens intressen, erfarenheter och ska vara utmanande för alla barn. Det temat som avdelningen har avspeglas även på avdelning.

Förbättringsområden/utvecklingsområde:

- På Barnens Hus kommer vi arbeta med "röda tråden" där vi tillsammans i arbetsgrupperna diskuterar kring vad erbjuder vi våra barn och hur får vi progression i vårt arbete när vi har övergångar mellan avdelningar.
- Tillgängligt material, vad kan barnen utforska själva. Här har vi också använt oss av vårdnadshavarna, via förväntansamtal och enkäter, för att undersöka vad barnen har för intressen hemma för att också fånga upp det i vår verksamhet.
- Hela tiden hålla oss uppdaterade med hjälp av reflektionsunderlag och barnloggar för att se progressionen så att vi kan anpassa lärmiljön utifrån barnens behov och intressen.
- Utveckla utemiljön för att göra den inspirerande och skapa möjlighet för lärande. Vi tar tillsammans fram idéer för vad vi vill göra i utemiljön och tar fram material som behövs. Vi bestämmer ett datum när vi hjälps åt att fixa på gården.
- Bildkartor finns uppsatta på alla avdelningar och även alla pedagoger har varsin bildknippa. Det vi behöver bli bättre på är att använda dem mer kontinuerligt i verksamheten.

Ledarskap

Ledarskapet ska ge barnen förutsättning att lära och utvecklas, ge utmaningar och stimulans. Undervisning ska utgå från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet där förskolläraren ska leda de målstyrda processerna. Förskollärare leder barnskötare och annan personal i utvecklingen av utbildningen.

Förutsättningar för måluppfyllelse

- Förskolan ska arbeta tematiskt för att skapa förutsättningar för meningsfullt lärande utifrån läroplan.

- Analys av utbildning, metoder och förhållningssätt ligger till grund för utveckling av stödstrukturer för organisation – grupp – individ.
- Förskollärarna ska leda undervisning genom ett medvetet förhållningssätt och utifrån ett relationellt perspektiv.
- Reflektionsunderlag ska användas för att följa upp och utveckla de målstyrda processerna.
- Alla i arbetslaget ansvarar för den egna såväl som den kollegiala utvecklingen.
- Alla i arbetslaget ska genomföra utbildningen utifrån läroplan och skollag och har ett gemensamt ansvar att förbättra utbildningen.

Nuläge:

Vi har kontinuerliga arbetslagsplaneringar där vi tillsammans i arbetslaget har möjlighet till att reflektera, planera och skapa goda förutsättningar för lärande på avdelningen. Genom det kollegiala lärandet ex, Skuaf får vi tid till reflektion och diskussion och kan stötta varandra och dela erfarenheter.

Förbättringsområden/utvecklingsområde:

- Ha stående punkt på husmöte där vi diskuterar ett område inom den “röda tråden” för att hålla den levande. Hålla i de regler och förhållningssätt som vi tillsammans har kommit överens om.
- Prata om hur vi arbetar på de olika avdelningarna på husmöte för att underlätta när ordinarie personal från andra avdelningar behöver hjälpa till vid vabb eller sjukdom.
- Vara tydlig med regler och rutiner som gäller på avdelningen när en vikarie kommer. Ge tid för en pedagog att ta emot, visa på vikariepärmerna och planering för dagen.
- Varje pedagog ska göra en tydlig planering som skapar förutsättning för vikarie eller annan personal så personen vet vad som ska göras, med vilka barn och möjlighet till uppföljning.

Aktiva åtgärder mot diskriminering och plan mot kränkande behandling

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Alla barn har rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av diskriminering eller kränkande behandling, alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter. Alla som arbetar i förskolan ska aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Förskolan ska dokumentera hur de arbetar för att förebygga och förhindra att något barn utsätts för trakasserier som har samband med någon av följande diskrimineringsgrunder.

Kön: att någon är kvinna eller man

Åtgärd:

- Tänka på hur vi använder samtalsämnen, ord och tonfall, agerande och reaktioner som är könsrelaterade.
- Vi ska undvika att kategorisera efter kön
- Uppmuntra många olika gruppkonstellationer i lek och styrda aktiviteter

Könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,

Åtgärd:

- Material och litteratur ska visa mångfald
- Personalen är lyhörd för och fångar upp barnens tankar kring identitet och uttryck

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,

Åtgärd:

- Vi ska lyfta fram och synliggöra de språk som barnen i gruppen möter i sin vardag
- Vi ska påvisa variationer ur ett etniskt perspektiv
- Material och litteratur ska visa mångfald

Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,

Åtgärd:

- Material och litteratur ska visa mångfald
- Kartläggningar och handlingsplaner följs upp systematiskt för att synliggöra och stödja barnets styrkor och behov.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Åtgärd:

- Material och litteratur ska visa mångfald

- Personalen är lyhörd för och fångar upp barnens tankar kring sexuell läggning

Ålder: uppnådd levnadslängd

Åtgärd:

- Vi ska ha en medvetenhet i hur vi använder begreppet ålder inkluderande

Religion/trosuppfattning

Åtgärd:

- Material och litteratur ska visa mångfald
- Personalen är lyhörd för och fångar upp barnens tankar kring olika trosuppfattningar

Plan mot kränkande behandling

Alla verksamheter som lyder under skollagen, till exempel förskola, skola och fritidshem, måste varje år göra en plan mot kränkande behandling som ska tydliggöra hur aktiva åtgärder som ska förebygga och förhindra kränkningar. Det ska finnas en plan för varje verksamhet och den ska anpassas till läget som råder där. Genom observationer, intervjuer, trygghetsvandringar med barnen och utvecklingssamtal med vårdnadshavare kartläggs utbildningens behov av aktiva åtgärder. Fortlöpande under året dokumenteras händelser som kan uppfattas som kränkningar i utbildningen. Dessa händelser bearbetas i arbetslaget, med barnen, vårdnadshavare och rektor och resulterar i fortsatta åtgärder. Åtgärderna följs upp och utvecklas i reflektionsunderlaget och i den årliga utvärderingen.

Så här hanterar vi diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (Bilaga)

1. Personal inom enheten/förskolan/avdelningen som ser eller får kännedom om att något barn är/har blivit diskriminerat, trakasserat eller kränkt har en skyldighet att genast agera och dokumentera
2. Om ett barn upplever sig kränkt av barn, personal eller anhörig dokumenteras händelsen av personalen
3. Föräldrar kan anmäla barnets upplevelse av kränkande behandling till personalen eller rektor. En kränkingsanmälan görs då av personal som sedan meddelar detta till rektor
5. Rektor utreder om händelsen behöver utredas vidare, anmälan görs då till huvudman och utredning sker
6. I varje enskilt fall görs en bedömning av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till socialtjänsten skall göras. Ansvarig för utredning och bedömning är rektor.

Pedagogisk planering av aktiva åtgärder och främjande arbete mot kränkande behandling utifrån diskrimineringsgrunderna

Fjärilen

Nuläge: På avdelningen Fjärilen har vi ett barn med annat modersmål än svenska. Vi har använt oss av Ugglo för att lyssna på böcker på annat språk. Barnet har även hjälpt oss pedagoger att tolka och prata med ett annat barn på en annan avdelning med samma modersmål.

Vi har även en extratjänst på avdelningen som har en annan etnisk tillhörighet.

Mål:

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,

Åtgärd:

- Alla barn ska känna sig trygga
- Vi ska lyfta fram och synliggöra de språk som barnen i gruppen möter i sin vardag
- Material och litteratur ska visa mångfald
- Få förståelse för andra människors olika värderingar och levnadsvanor

Varför ska de lära detta (vision och långsiktigt)? För att få en uppfattning och att acceptera att många är olika men lika mycket värda.

Hur vet vi att vi är på väg mot målen:

- Att barnen känner sig trygga och stolta över sig själva trots sina olikheter
- Alla är intresserade av litteraturen och det lekmaterial som finns

Hur gör vi/ vilka förutsättningar ger vi utifrån:

Kunskapsutveckling: Vi behöver få in undervisning i den dagliga verksamheten samt att man använder materialet kontinuerligt.

Tillgänglig lärmiljö: Vi samverkar med vårdnadshavarna om tex översättning av ord som vi skriver upp och har i vår skrivhörna, dockor med olika etnicitet, böcker, pussel och spel som påvisar mångfald på avdelningen.

Ledarskap: Vara bra förebilder och diskutera kontinuerligt i arbetslaget vårt mål. Vara lyhörda på om barnen påpekar varandras olikheter på ett negativt sätt. Ta hjälp av vårdnadshavare, vikarie och barnen som bidrar med sin kunskap om sitt språk.

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektions underlag, barnloggar och observationer.

Utvärdering: Halvårs utvärdering dec-jan 21/22, helårs utvärdering maj-juni 2022

Pedagogisk planering av aktiva åtgärder och främjande arbete mot kränkande behandling utifrån diskrimineringsgrunderna

Sländan

Nuläge: Vi har 4st barn med annat modersmål i vår grupp. (Tyska, Polska, Engelska, Holländska). Några barn är nyinflyttade och har därmed inget svenskt språk ännu, därav behövs det mycket stöttning i vår vardagliga verksamhet, både i rutinsituationer och språkutvecklingen överlag. De möter även vikarier med annan etnisk tillhörighet.

Mål: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,

Åtgärd:

- Vi ska lyfta fram och synliggöra de språk som barnen i gruppen möter i sin vardag
- Vi ska påvisa variationer ur ett etniskt perspektiv
- Material och litteratur ska visa mångfald

Varför ska de lära detta (vision och långsiktigt)?

Få kunskap om olika kulturer som finns i världen och skapa en acceptans hos barnen för olikheter och variation i språk, kultur och levnadsvanor.

Kunskapsutveckling

Hur vet vi att vi är på väg mot målen:

Vi ser att de är intresserade genom att använda sig av olika fraser, men också välja sånger /böcker på de olika språken.

För att kunna se detta behöver vi då att vara både en lyhörd och lyssnande pedagog i den vardagliga verksamheten. Barnen behöver få den tid de behöver för att kunna förmedla sina tankar och funderingar. Vilket vi pratat om på SKUAN (Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt), då pedagoger kan vara för snabba att "fylla i" deras svar, och därmed missa viktiga reflektioner / kunskap från barnen. Vi kommer föra Reflektionsunderlag en gång i månaden och barnloggar kontinuerligt för att se vart vi är och vart ska.

Hur gör vi/ vilka förutsättningar ger vi utifrån:

Vi lyssnar på ugglo.

Lånar böcker på biblioteket

Tar hjälp av vårdnadshavare för att bidra med material och kunskap både språkligt och med kulturella inslag i deras vardag.

Tar hjälp av vikarier med annan etnisk bakgrund

Tillgänglig lärmiljö:

Fokusord som är tillgängliga i verksamheten på de olika språken.

Qr koder

Bildkartor

Bildstöd både på väggar och i bildknippan.

Böcker

Ledarskap: Vi gör olikheterna synliga med ett positivt förhållningsätt och ser dem som styrkor. Vi behöver ha kontinuerliga diskussioner i arbetslaget för att hålla igång vårt förhållningssätt och påminna varandra om vi uttrycker oss eller bemöter varandra.

Uppföljning: Även här använder vi oss utav observationer, reflektionsunderlag och barnlogg.

Utvärdering

Halvårsrapporten vid slutet av höstterminen.

Pedagogisk planering av aktiva åtgärder och främjande arbete mot kränkande behandling utifrån diskrimineringsgrunderna

Humlan

Nuläge: Barnen i vår grupp har alla svenska som modersmål men de möter vikarier i verksamheten som har annan etnisk tillhörighet.

Mål:

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,

Åtgärd:

- Vi ska lyfta fram och synliggöra de språk som barnen i gruppen möter i sin vardag, närmiljö och i sin omvärld.
- Vi ska påvisa variationer ur ett etniskt perspektiv
- Material, litteratur och musik ska visa mångfald

Varför ska de lära detta (vision och långsiktigt)?

Få kunskap om olika kulturer som finns i världen och skapa en acceptans hos barnen för olikheter och variation i språk, kultur och levnadsvanor.

Hur vet vi att vi är på väg mot målen:

I arbetet med våra små barn (1-2år) blir målet att först och främst acceptera varandra i gruppen och dess olikheter då vi ej har några barn i gruppen med annat modersmål eller annan etnicitet.

Hur gör vi/ vilka förutsättningar ger vi utifrån:

Kunskapsutveckling: Få in undervisningen i den dagliga verksamheten. Material ska finnas tillgängligt i lärmiljön för att det ska vara en naturlig del av miljön. Vi pedagoger behöver även tänka på att vi använder materialet kontinuerligt.

Tillgänglig lärmiljö: Ta fram material och litteratur som påvisar olikheter och individer med annan etnisk tillhörighet.

Ledarskap: Tänka på hur vi pratar om och bemöter individer med annan etnisk tillhörighet. Vi behöver ha kontinuerliga diskussioner i arbetslaget för att hålla igång vårt förhållningssätt och påminna varandra om vi uttrycker oss eller bemöter varandra.

Uppföljning:

En gång i månaden, genom reflektions underlag, diskussioner och barnloggar.

Utvärdering

Halvårs utvärdering dec-jan 21/22, helårs utvärdering maj-juni 2022.

Pedagogisk planering språk

Fjärilen

Nuläge: Vi har fått en ny och större barngrupp i varierande ålder med olika intressen och kunskaper. Vi ser att barnen är olika långt i sin språkutveckling och vi behöver stötta, uppmuntra och utmana och för att förbättra sin kommunikation och få ett nyanserat talspråk. Vi är lyhörda för barnen samt delar upp i mindre grupper för att få alla barn att känna sig delaktiga i vår undervisning.

Mål:

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans,
- intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap

Varför ska de lära detta (vision och långsiktigt)? Kommunicera med andra samt skapa goda förutsättningar som förberedelse för kommande skriv och läsutveckling.

Hur vet vi att vi är på väg mot målen?

- Intresse vid högläsning och för litteratur.
- Intresse för skriftspråket på olika sätt, exempelvis, skrivhörnan, griffeltavla m.m.
- Barnen visar intresse att uttrycka sig genom varierande uttrycksformer.
- Kommunicera i samspel med varandra.

Hur gör vi/ vilka förutsättningar ger vi utifrån:

Kunskapsutveckling: Vi ska ha mer planerad undervisning under hela dagen. Vi har aktuell litteratur som tilltalar alla barnen. Vi ser över och utvecklar kontinuerligt materialet för skriftspråket. Vi utgår från barnens intresse för att skapa möjlighet för barnen att hålla i en aktivitet eller lek över tid.

Tillgänglig lärmiljö: I vår lärmiljö har vi lätt tillgängligt och utmanande material så som rimspel, sånger uppsatta på väggen, litteratur som barnen har tillgång till, Ipad med språkstimulerande appar, en skrivhörna med tillgång till papper, pennor, alfabetet och barnens namn. Vi har bildstöd uppsatt för att förtydliga i vår lärmiljö.

Ledarskap: Vi pedagoger är goda förebilder och är närvarande för barnen. Vi skapar förutsättningar som stimulerar språket genom att exempelvis, ge barnen talutrymme, uppmuntra barnen att berätta exempelvis vad vill barnet ha att äta, ställer följdfrågor som leder till samtal och

diskussioner. Vi sätter ord på allt vi gör, väcker nyfikenheten, använder oss av tillgängligt material och är engagerade pedagoger med en god planering.

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektions underlag, barnloggar och observationer.

Utvärdering: Halvårs utvärdering dec-jan 21/22, helårs utvärdering maj-juni 2022

Pedagogisk planering - Språk

Sländan

Nuläge:

Under hösten har vi fått fler nya barn i barngruppen och ny personalkonstellation. Många av barnen har ett bra, utvecklat och relevantspråk, men vi ser även att det finns ett fåtal barn som kommer att behöva mer stöttning än de övriga, vilket då innebär att vi behöver anpassa och tänka lite extra kring detta för att nå alla barn i våra aktiviteter och skapa meningsfullt material. Vi har några med annat modersmål. Våra barn är mycket intresserade av böcker, flanosagor, tecken, sånger mm. Vi pedagoger är närvarande och visar intresse för barnens uttrycksätt genom att både samtala, lyssna och stötta.

Mål:

Barnet ska ges förutsättningar att tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften.

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla;

- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera, och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans,
- intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap.

Varför ska de lära detta (vision och långsiktigt)? Att ha ett verbalt och kroppsligt språk underlättar i alla situationer när man bland annat ska kommunicera /förmedla med andra, i samspel och lek. Ett livslångt verktyg.

Hur vet vi att vi är på väg mot målen:

- Barnen samspekar och för samtal med varandra
- Barnen kan uttrycka sina önskemål och känslor
- Barnen kan lyssna på varandra och kommunicera.
- Vi observerar, skriver reflektionsunderlag, barnlogg för att kunna se progressionen.

Hur gör vi/ vilka förutsättningar ger vi:

Kunskapsutveckling:

- Vi lyssnar på sagor i olika uttrycksformer så som flanosagor, ritsagor, dramatiseringar, ugglo.

- Lånar böcker på biblioteket.
- Bildsamtal under tiden vi läser böcker/digitala böcker.
- Skapar förutsättningar för barnens samtalsutrymme, både i den vardagliga verksamheten och rutinsituationer.
- Vi har delat upp oss i mindre grupper så ofta vi kan för att skapa lugnare stunder där det finns utrymme för att hinna samtala med alla barn. Vi har flyttat en mindre grupp på 7 barn till Getingen för att skapa en lugnare och mer stimulerande lärmiljö vid mat, vila och aktiviteter.
- Vi arbetar varierat genom att både läsa, tala, diskutera och lyssna på varandra.
- Vi utgår ifrån läroplanen när vi arbetar med vårt tema ”Petter och hans fyra getter”.

Tillgänglig lärmiljö:

- Vi behöver se över vårt material för att nå barns intressen och kunna utmana barnen där dem är idag. Detta ska även göras tillgängligt i verksamheten för att öka självständigheten.
- Vi kommer även att använda bildstöd både på väggar och i bildknippan.
- Varje vecka kommer vi introducera ett nytt ”Veckans tecken”, både nya och repetera ”gamla” och anpassa dem efter vårt tema.
- Högläsningen är en återkommande aktivitet med syftet att utöka barns ordförråd och ordförståelse. Därav ska detta ske fler gånger under en dag.
- Fokusord på de platser som har specifika syften, tex hallen. Där sätter vi upp ord i de olika ordklasserna för att påminna och användas med syfte att utöka barnens ordförråd.

Ledarskap:

- Vårt förhållningsätt är att vara en närvarande pedagog med en positiv inställning, intresserad och engagerad. Vi vill ha roligt och leka tillsammans med barnen, då vi anser att det är i lek och samspel med andra barnen utvecklas.
- Ge barnen tänketid och talutrymme.
- Filma för att synliggöra de olika områden vi vill belysa och reflektera om för att vara i ständig utveckling.
- En medvetenhet i våra gruppkonstellationer när det kommer till att lära av varandra.
- Vårt material och litteratur ska finnas i mångfald.

Uppföljning: Även här använder vi oss utav observationer, reflektionsunderlag och barnlogg.

Utvärdering

Halvårsrapporten vid slutet av hösterminen

Pedagogisk planering språk

Humlan

Nuläge: I vår barngrupp just nu har vi få barn med verbalt språk. Flera av barnen kommunicerar med hjälp av ljud och kroppsspråk men även genom att härma. De flesta barnen visar intresse för böcker, sånger och enkla ramsor. Vi använder oss av TAKK, för att tydliggöra det verbala språket. Babblarna har en naturlig plats i lärmiljön och undervisningen. Vi har påbörjat med att ta fram fokusord i våra olika miljöer.

Mål:

- intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa.
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang.
- förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans.

Varför ska de lära detta (vision och långsiktigt)?

För att kunna göra sig förstådd och att kunna kommunicera med varandra.

Hur vet vi att vi är på väg mot målen?

- Ökat ordförråd.
- Intresse för litteratur.
- Samspel och dialog med andra barn och oss.
- Genom dokumentation i barnloggarna och observation i barngrupp kan vi se barnens progression och hur vi ska gå vidare.

Hur gör vi/ vilka förutsättningar ger vi utifrån:

Kunskapsutveckling: Vi utgår från barnens intresse och nyfikenhet genom egna observationer men också genom samtal med vårdnadshavare. Vi anpassar oss efter barnens olika behov och uppdaterar material efterhand det behovet uppstår.

Tillgänglig lärmiljö: Vi har ständigt en pågående diskussion om vår lärmiljö. Den ska vara lättillgänglig både för oss pedagoger och för barnen. Materialet ska fånga, intressera och utmana. Vi har skapat en grund och tänker att barnen efterhand ska vara med i arbetet med att forma vår lärmiljö och vad som ska finnas däri.

Ledarskap: Vi kommer kontinuerligt analysera och reflektera vad vi gjort i verksamheten under våra arbetslagsplaneringar i reflektionsunderlag. Vi ser då vad vi gjort bra, behöver utveckla eller förändra i vår undervisning och miljö. Vi behöver utveckla vårt användande av TAKK, där vi kommer börja med ett fåtal tecken i taget och efterhand bygga på med tecken som vi känner behövs i vår undervisning. Vi har börjat sammanställa en lista med fokusord för olika lärmiljöer, dessa ord

ska sedan upp i vår lärmiljö som då kommer bli en ständig påminnelse för oss i de olika situationerna. Vi kommer använda oss av bildknippor, för att göra vardagen tydlig för barnen.

Uppföljning:

En gång i månaden, genom reflektions underlag, diskussioner och barnloggar.

Utvärdering:

Halvårs utvärdering dec-jan 21/22, helårs utvärdering maj-juni 2022.

Bilaga

Vad avses med begreppet diskriminering?

(Diskrimineringslagen 2008:567, 1 kap, 4 §)

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,
2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,
3. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,
4. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,
5. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-4 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag

Vad är kränkande behandling?

Källa: 6 kapitlet 3 § skollagen 2010:800

Det är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.